

Onderwerp Jaarrekening 2016 GR Meerstad

Steller Bert van der Noord

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 3678190

Bijlage(n) 3

Ons kenmerk 6247662

Datum 29-03-2017

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Bijgaand ontvangt u de jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Meerstad die door het dagelijks bestuur aan de gemeente Groningen is voorgelegd.

In de kadernota Verbonden Partijen is opgenomen dat het college de control op relevante stukken van gemeenschappelijke regelingen voor de raad uitvoert. De jaarrekening is financieel inhoudelijk beoordeeld en geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Dit is de laatste jaarrekening voor deze gemeenschappelijke regeling omdat met de grenscorrectie van Meerstad de basis voor de bestuurlijke afstemming is veranderd. Binnenkort ontvangt u het voorstel voor de structuur van de nieuwe samenwerking. In het reglement is opgenomen dat bij opheffing het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Meerstad belast is met de vereffening van de balans. Het positieve saldo ter grootte van € 44.259,- wordt voor 2017 als incidentele vrijval in de jaarrekening opgenomen.

Wij geven u in overweging in te stemmen met deze jaarrekening. Indien u aanleiding aanwezig acht voor een zienswijze dan verzoeken wij u die kenbaar te maken in de commissie R&W van 10 mei aanstaande.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Aan de raad van de gemeente Groningen
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Plaats/datum Slochteren, 13 maart 2017

Contactpersoon: Y. Goedhart, coördinator GR Meerstad

Telefoon: 0598-425506

Email: ygoedhart@slochteren.nl

Bijlagen: Jaarrekening 2016 GR Meerstad

Rapport van bevindingen

Accountantsverklaring

Onderwerp: Begeleidende brief bij concept jaarrekening 2016 GR Meerstad

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Meerstad (GR Meerstad) alsmede de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen van de accountant.

De jaarrekening 2016 is op 13 maart 2017 vastgesteld door het bestuur van de GR Meerstad. In het bijgevoegde controleverslag van de accountant kunt u lezen dat de accountant een goedkeurende verklaring heeft afgegeven voor de getrouwheid en rechtmatigheid van onze jaarrekening.

Het boekjaar 2016 sluiten we af met een positief resultaat van € 84.268. Dit rekeningresultaat zal in de verhouding waarin beide gemeenten deelnemen in de GR, 65% voor Slochteren en 35% voor Groningen, worden teruggestort naar beide gemeenten na verrekening van eventuele openstaande bedragen.

Het reglement van de GR voorziet er op basis van de Wet gemeenschappelijke regeling (WGR) in dat, voordat de jaarrekening definitief is vastgesteld, deze wordt aangeboden aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten, Groningen en Slochteren. De genoemde stukken worden vanzelfsprekend ook aan de gemeenteraad van Slochteren gezonden. De raden kunnen binnen zes weken na toezending van de jaarrekening een zienswijze geven op deze jaarstukken.

Na het verstrijken van deze periode zullen wij de jaarrekening 2016, inclusief een eventueel door u ingediende zienswijze, voor 15 juli 2017 aanbieden aan het college van Gedeputeerde Staten van Groningen, in het kader van het financieel toezicht op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Meerstad,

C.C.W. van den Akker
secretaris

GEMEENSCHAPPELIJKE
REGELING MEERSTAD

GEMEENSCHAPPELIJKE
REGELING MEERSTAD

Jaarrekening 2016 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad

Datum: Vastgesteld door het Bestuur GR Meerstad op

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	3
Jaarverslag	4
1. Inleiding	4
1.1 GR Meerstad	4
1.2 Bestuur	5
1.3 Samenstelling bestuur	5
1.4 Toekomst GR Meerstad	6
2. Bespreekpunten bestuur 2016	7
3. Paragrafen	9
3.1 Paragraaf 1 Bedrijfsvoering	9
3.2 Paragraaf 2 Financiering	9
3.3 Paragraaf 3 Weerstandsvermogen	9
3.4 Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen	10
3.5 Paragraaf 5 Grondbeleid	10
3.6 Paragraaf 6 Lokale heffingen	10
3.7 Paragraaf 7 Verbonden partijen	10
Jaarrekening	11
1. Overzicht van baten en lasten	11
2. Toelichting resultaten baten en lasten	11
3. Balans	17
4. Waarderingsgrondslagen	18
5. Toelichting op de balans	18

Aanbiedingsbrief

Voor u ligt de jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Meerstad (GR Meerstad). In deze rekening leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiën over 2016. De basis voor het gevoerde beleid is de begroting 2016 vastgesteld door het Bestuur op 17 april 2015.

De totale lasten over het jaar 2016 bedragen € 110.0732, de totale baten € 195.000. Dit resulteert voor 2016 in een positief bestemmingsresultaat van afgerond € 84.268. De baten zijn de bijdragen van beide gemeenten voor het jaar 2016, zoals weergegeven in de begroting 2016.

In mei 2015 is de GR omgevormd tot een bedrijfsvoeringsorganisatie. Hiermee is het Algemeen bestuur komen te vervallen en zijn de bevoegdheden van het Algemeen Bestuur overgegaan op het Dagelijks bestuur, nu het Bestuur genoemd. Minder lasten zijn gemaakt op de post bestuur doordat minder vergaderingen van het bestuur hebben plaatsgevonden, vooral na de besluitvorming in de raden over de grenscorrectie per 1 januari 2017. Zo hoefde er ook geen begroting voor 2017 meer te worden gemaakt. Daardoor is ook minder ambtelijke inzet nodig geweest, wat heeft geleid tot minder uitgaven.

In het jaarverslag wordt een overzicht gegeven van de bespreekpunten van het bestuur in 2016.

De controle van de jaarrekening 2016 heeft plaatsgevonden door de accountant, zoals vastgesteld in het controleprotocol van de GR Meerstad.

Voorzitter,

Secretaris

Jaarverslag

1. Inleiding

1.1. GR Meerstad

De GR Meerstad is ingesteld per 1 juli 2009 en heeft nu geen publiekrechtelijke bevoegdheden meer, maar functioneert als politiek en bestuurlijk platform voor Meerstad.

Het doel van de GR Meerstad is *'het nemen van besluiten over de beleidskaders voor het ontwikkelen van publieke voorzieningen in Meerstad'*.

1.2 Het bestuur

In het Bestuur kan afstemming plaatsvinden tussen de bestuurders van beide gemeenten en Bureau Meerstad. Voeding vindt grotendeels plaats vanuit Bureau Meerstad omdat daar een groot deel van de (beleid)voorbereiding en uitvoering plaatsvindt ten behoeve van de besluitvorming door beide gemeenten. Ten dienste van de noodzakelijke goede afstemming is de directeur van Bureau Meerstad aanwezig bij de vergaderingen van het Bestuur.

In het Bestuur worden de besluitvormingsprocessen zo goed mogelijk op elkaar afgestemd, dit wordt uiteraard voorafgegaan door de noodzakelijke goede ambtelijke afstemming tussen beide gemeenten, Bureau Meerstad en de GR Meerstad.

1.3 Samenstelling Bestuur

De GR Meerstad heeft een Bestuur dat onder leiding staat van een onafhankelijk voorzitter: dhr. P. de Bruijne.

Het Bestuur bestaat uit vier wethouders van de beide deelnemende gemeenten. Het Bestuur kent twee vervangende leden (een wethouder van de gemeente Groningen en een wethouder van de gemeente Slochteren). Verderop in dit document is een overzicht opgenomen van de leden van het Bestuur per 31 december 2016.

1.4 Toekomst GR Meerstad

In het voorjaar van 2015 is de GR Meerstad omgevormd tot een zogenaamde bedrijfsvoeringsorganisatie zoals bedoeld in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

De bevoegdheden die eerst bij het Algemeen Bestuur lagen zijn daarna overgegaan naar het Dagelijks Bestuur, dat sinds deze wijziging het Bestuur wordt genoemd.

Deze wijziging van de GR Meerstad levert een besparing op. Er hoeven geen openbare vergaderingen van het Algemeen Bestuur meer plaats te vinden. Dit is op zichzelf al een besparing in tijd en geld. Maar daarnaast kon ook de website voor de GR Meerstad worden vereenvoudigd.

Verder hebben de beide gemeenteraden in maart 2016 ingestemd met het besluit tot vaststelling van de herindelingsregeling tot grenscorrectie Meerstad. Deze grenscorrectie zal per 1 januari 2017 zijn beslag krijgen. In de aanloop naar de grenscorrectie is er al een aantal zaken opgezegd waardoor hier in 2016 al minder kosten voor zijn gemaakt. De financiële gevolgen zijn meegenomen in deze jaarrekening. Omdat Meerstad per 1 januari 2017 overgaat naar de gemeente Groningen is er geen begroting 2017 voor de GR Meerstad opgesteld.

2. Bespreekpunten Bestuur 2016

Het bestuur heeft in 2016 de volgende punten op de agenda gehad.

Bespreekpunten organisatie GR Meerstad

- Jaarrekening GR Meerstad
- Grenscorrectie Meerstad
- Vaststelling normenkader

Terugkerende agendapunten/ onderwerpen

- stand van zaken ontwikkeling Meerstad
- activiteiten- en evenementenoverzicht

3. Paragrafen

In de paragrafen wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat de begroting en jaarrekening 7 verplichte paragrafen dienen te bevatten. In de begroting 2016 zijn deze paragrafen opgenomen. Wanneer een paragraaf niet aan de orde is, wordt dit bij de betreffende paragraaf nader toegelicht.

3.1 Paragraaf 1 Bedrijfsvoering

Ter ondersteuning van het Bestuur is er een beperkte ambtelijke inzet beschikbaar welke geïntegreerd is in beide gemeentelijke organisaties.

Deze bestaat uit een secretaris (zijnde de gemeentesecretaris van Slochteren) en een locosecretaris (vanuit de gemeente Groningen). Zij worden inhoudelijk ondersteund door een coördinator (vanuit de gemeente Slochteren). Daarnaast wordt gebruik gemaakt van secretariële ondersteuning, uitgevoerd door het bestuurssecretariaat van de gemeente Slochteren.

Deze functies worden door functionarissen van Groningen en Slochteren uitgevoerd als taak binnen hun reguliere functie. De kosten hiervoor worden door de GR Meerstad vergoed op basis van een vast bedrag per jaar.

3.2 Paragraaf 2 Financiering

De financiering van de activiteiten van de GR Meerstad is in 2016 uitgevoerd door de gemeente Slochteren op basis van het risicoprofiel en treasury statuut van de gemeente Slochteren. Ultimo 2016 is geen sprake van opgenomen (langlopende) schulden; GR Meerstad is ultimo 2016 volledig gefinancierd middels eigen middelen. Hierdoor is geen sprake van rentelasten of een renteresultaat. Daarnaast is geen sprake van toerekening van rente aan activa (investeringen, grondexploitaties, etc.). In de komende jaren kan naar verwachting zelfstandig in de financieringsbehoefte worden voorzien door het beschikbare eigen vermogen en de bijdragen van de deelnemende gemeenten.

3.3 Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de GR Meerstad in staat is om financiële risico's op te vangen zonder dat wijziging van beleid noodzakelijk is.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Ultimo 2016 bedraagt het eigen vermogen van GR Meerstad (exclusief het gerealiseerd resultaat over 2016) € nihil. Het gerealiseerd resultaat over 2016 bedraagt € 84.268. Conform het bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening 2016 zal het positieve gerealiseerde resultaat over 2016 naar rato van de betaalde bijdrage over 2016 worden terugbetaald aan de gemeenten Slochteren en Groningen (ofwel € 54.774 (65%) ten gunste van de gemeente Slochteren en € 29.494 (35%) ten

gunste van de gemeente Groningen). Dit betekent dat de beschikbare weerstandscapaciteit van GR Meerstad feitelijk € nihil bedraagt.

Benodigde weerstandscapaciteit

Risico's worden gedekt door beide gemeenten, daarom wordt het weerstandsvermogen voor de GR Meerstad gevormd door het weerstandsvermogen van beide gemeenten. In de Financiële Verordening Gemeenschappelijke Regeling Meerstad is bepaald dat de GR Meerstad risico's van materieel belang zal opnemen in de paragraaf weerstandsvermogen met een inschatting van de kans dat deze zich voordoen. Ook zal dan moeten worden ingegaan op welke verzekeringen, voorzieningen of weerstandsvermogen aanwezig zijn. Op dit moment is geen sprake van financiële risico's. Dit betekent dat de benodigde weerstandscapaciteit € nihil bedraagt.

Ratio weerstandsvermogen

Omdat zowel de beschikbare als de benodigde weerstandscapaciteit ultimo 2016 € nihil bedraagt, is het weerstandsvermogen toereikend. Daarnaast worden op grond van de gemeenschappelijke regeling eventuele tekorten (c.q. verliezen) gedragen door de deelnemende gemeenten, waardoor geen sprake is van twijfels omtrent de continuïteit van GR Meerstad.

Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen die gelden voor de jaarrekeningstukken 2016.

Kengetal	Rekening 2016
1A. Netto schuldquote	-51%
1B. Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-51%
2. De solvabiliteitsratio	75%
3. Kengetal grondexploitatie	N.v.t.
4. Structurele exploitatieruimte	0%
5. Belastingcapaciteit:	N.v.t.

1A. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Dit kengetal geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

1B. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

2. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin wij in staat is aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder dit kengetal wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

3. Niet van toepassing voor GR Meerstad, daar de grondexploitatie is ondergebracht bij Meerstad C.V.

4. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Voor GR Meerstad is geen sprake van structurele baten/lasten.

5. Niet van toepassing voor de Gemeenschappelijke regeling Meerstad, daar geen belastingen worden geheven.

3.4 Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf kapitaalgoederen dient inzicht te worden gegeven in het onderhoudsprogramma van de kapitaalgoederen (zoals wegen, gebouwen en openbare ruimte), de financiële consequenties en de vertaling hiervan in de begroting. Omdat de realisatie van kapitaalgoederen verloopt via beide gemeenten, is deze paragraaf niet van toepassing.

3.5 Paragraaf 5 Grondbeleid

Grondbeleid is een activiteit van de lokale overheid waarbij op een uitvoeringsgerichte wijze sturing wordt gegeven aan de ruimtelijke ordening teneinde een goede en evenwichtige inrichting van de ruimte te verkrijgen, waarbij ook die voorzieningen worden gerealiseerd die niet door particuliere partijen worden ontwikkeld (sociale woningbouw, sociaal-culturele voorzieningen, openbaar vervoer, infrastructuur e.d.).

Deze paragraaf is niet van toepassing omdat deze activiteit ten behoeve van Meerstad wordt uitgevoerd door beide gemeenten.

3.6 Paragraaf 6 Lokale heffingen

In deze paragraaf dient een nadere toelichting te worden gegeven op de lokale belastingen en heffingen. Voor de GR Meerstad is deze paragraaf sinds 1 augustus

2011 niet meer van toepassing omdat de GR Meerstad per deze datum niet meer bevoegd is tot het heffen en invorderen van lokale heffingen. Deze bevoegdheid is teruggelegd bij beide gemeenten.

3.7 Paragraaf 7 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn vennootschappen, stichtingen of verenigingen waarin de GR Meerstad deelneemt. Deze zijn niet aan de orde.

Jaarrekening

1. Overzicht van baten en lasten

Onderstaand overzicht geeft de werkelijke baten en lasten in boekjaar 2016 weer ten opzichte van de begroting 2016. Er is geen vergelijking opgenomen met realisatie 2015.

Programma	Begroting 2016	Realisatie 2016	Vershil
Lasten			
Kosten bestuur			
Bestuursorganen	8.000	1.210	-6.790
Bestuursondersteuning	182.000	109.522	-72.478
Totaal bestuur	190.000	110.732	7.409
Kosten post onvoorzien	5.000	0	5.000
Totale lasten	195.000	110.732	84.268
Baten			
Bijdrage gemeente Slochteren	126.750	126.750	0
Bijdrage gemeente Groningen	68.250	68.250	0
Totale baten	195.000	195.000	0
Totaal saldo van baten en lasten	0	84.268	84.268
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-	0	0
Het geraamde versus het gerealiseerde resultaat	0	84.268	84.268

2. Toelichting resultaten overzicht baten en lasten

Hieronder worden per begrotingspost de voordelige en nadelige resultaten toegelicht. Dit betreft de wijzigingen ten opzichte van de begroting 2016.

Alle bedragen zijn bruto (inclusief btw) weergegeven. GR Meerstad mag namelijk geen gebruik maken van het btw-compensatiefonds. Daarom bestaat (nu nog) de mogelijkheid om de btw 'door te schuiven' naar de gemeente, de zogenaamde transparantieregeling. Een bedrag van afgerond € 19.217 (verdeeld over de jaren

2016 en 2017) kan door de gemeenten Groningen en Slochteren naar rato van de bijdrage worden teruggevraagd (gecompenseerd) in de aangifte BCF.

Kosten bestuur

V 84.268

Het programma bestuur bestaat uit de kosten bestuursorganen (vergoeding onafhankelijk voorzitter) en kosten bestuursondersteuning. Het voordeel voor de post bestuursorganen van € 6.790 is veroorzaakt doordat in 2016 veel minder vergaderingen van het Bestuur hebben plaatsgevonden. Daardoor zijn de kosten voor de vergoeding van de onafhankelijk voorzitter lager dan begroot.

Dit was ook te voorzien, maar in afwachting van de definitieve besluitvorming over de grenscorrectie hebben we hiervoor zekerheidshalve toch een bedrag geraamd

Het voordeel voor de bestuursondersteuning is € 72.478, dit zijn kosten voor de personele organisatie van de GR Meerstad inclusief huisvesting, administratie en communicatie. Het positieve saldo heeft meerdere redenen:

- o Doordat er veel minder vergaderingen van het Bestuur hebben plaatsgevonden, is circa €15.000 minder uitgegeven voor de bestuursondersteuning.
- o Doordat minder vergaderingen hebben plaatsgevonden, is minder ambtelijke inzet nodig geweest van de coördinator (€29.000).
- o Verder zijn er opdrachten aan derden afgerond waardoor hiervoor in 2016 minder uitgaven meer hoefden te worden gedaan. Hiervoor is ook teruggave gedaan van het overschot van het budget van € 9.680.
- o In de aanloop naar de grenscorrectie is een aantal contracten opgezegd waardoor hiervoor geen kosten meer hoefden te worden gemaakt. Dit geeft een besparing van ruim € 18.000.

Kosten post onvoorzien

V 5.000

In de begroting 2016 is rekening gehouden met onvoorziene kosten voor een bedrag van € 5.000,-. Er hebben zich geen onvoorziene uitgaven voorgedaan in 2016.

Bijdrage gemeenten

Volgens artikel 24, lid a van de Gemeenschappelijke Regeling Meerstad bestaan de inkomsten van de daartoe in de begroting van de deelnemende gemeenten gereserveerde middelen en afdrachten.

In de begroting 2016 is de bijdrage van de gemeenten Slochteren en Groningen begroot op een bedrag van € 126.750,- (65%) en € 68.250,- (35%).

Algemene dekkingsmiddelen

Daar geen sprake is van algemene dekkingsmiddelen, is geen overzicht van de algemene dekkingsmiddelen (lokale heffingen, algemene uitkeringen, dividend, saldo van de financieringsfunctie, toevoegingen/onttrekkingen aan de reserves etc.) opgenomen.

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Op de post onvoorzien staat het algemene budget voor onvoorziene uitgaven. In 2016 is het begrote bedrag van € 5.000 voor onvoorziene uitgaven volledig niet aangewend.

Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

Gezien de aard van de activiteiten van GR Meerstad is geen sprake van incidentele baten/lasten.

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Gezien de aard van de activiteiten van GR Meerstad is geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. Ingevolge de Wet verlaging bezoldigingsmaximum WNT is met ingang van 1 januari 2015 het algemene bezoldigingsmaximum in de WNT verlaagd naar het niveau van een minister. Topinkomens in de (semi)publieke sector mogen ingevolge deze wet maximaal 100% van het ministersalaris zijn (€ 179.000 inclusief onkosten en pensioenbijdrage), met inachtneming van overgangsrecht voor bestaande contracten.

Bij GR Meerstad kwalificeren de leden van het bestuur als topfunctionaris.

De leden van het bestuur ontvangen geen (onkosten) vergoeding voor hun inzet ten behoeve van de GR Meerstad. In 2016 waren de volgende personen lid van het bestuur.

Leden bestuur

Aard van de functie	Naam	Beloning	Omvang Dienst verband	Aanvang dienst verband	Einde dienst verband
Plv Lid Bestuur	J.J. Boersma	Onbezoldigd	0,01	01-01-2014	n.v.t.
Lid Bestuur	J. van Keulen	Onbezoldigd	0,01	01-05-2015	n.v.t.
Plv Lid Bestuur	P.S. de Rook	Onbezoldigd	0,01	01-01-2014*	n.v.t.
Lid Bestuur	R. van der Schaaf	Onbezoldigd	0,01	01-01-2014	n.v.t.
Lid Bestuur	A.F. Woortman	Onbezoldigd	0,01	10-11-2016	n.v.t.
Lid Bestuur	N.H.R. Stok	Onbezoldigd	0,01	01-05-2014*	04-07-2016

Voor geen van de leden van het bestuur is sprake van een fictieve dienstbetrekking dan wel onverschuldigde bedragen. Daar de bestuursleden geen vergoeding voor hun werkzaamheden voor GR Meerstad ontvangen, is de bezoldiging van alle bestuursleden € nihil en is geen sprake van overschrijdingen van het geldende WNT-maximum van € 179.000.

Schatkistbankieren

In 2014 is de verplichting gekomen dat een gemeenschappelijke regeling moet voldoen aan de vereisten voor schatkistbankieren. Schatkistbankieren is in de basis simpelweg het aanhouden van middelen bij het ministerie van Financiën (de schatkist). Het Agentschap van de Generale Thesaurie voert binnen het ministerie van Financiën het schatkistbankieren uit. Alle deelnemers aan het schatkistbankieren hebben een privaatrechtelijke rekening-courantovereenkomst met de Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door het Agentschap. Op basis van deze overeenkomst krijgen decentrale overheden een rekening-courant bij de schatkist waar middelen op kunnen worden aangehouden. De rekening-courant bij de schatkist wordt gekoppeld aan een nieuw te openen bankrekening van de decentrale overheid. Via die nieuwe bankrekening worden middelen naar de schatkist geboekt en weer teruggehaald.

Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zij al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden (zie hieronder).

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2016

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaal gemiddelden buitens 's Rijks schatkistaangehouden middelen	189.586	119.232	95.120	79.864
Ruimte onder het drempelbedrag	250.000	250.000	250.000	250.000
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

3. Balans

Balans

	31-12-16	31-12-15
ACTIVA		
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	41.161	
<i>Liquide middelen</i>		
Banksaldi	70.504	330.377
<i>Totaal liquide middelen</i>	<i>70.504</i>	<i>330.377</i>
Totaal VLOTTENDE ACTIVA	<u>111.665</u>	<u>330.377</u>
Totaal ACTIVA	111.665	330.377
PASSIVA		
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Reserves	-	-
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	84.268	102.418
Totaal eigen vermogen	84.268	102.418
Totaal VASTE PASSIVA	:	<u>102.418</u>
VLOTTENDE PASSIVA		
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	27.398	227.959
Totaal overlopende passiva	27.398	227.959
Totaal VLOTTENDE PASSIVA	<u>27.398</u>	<u>227.959</u>
Totaal PASSIVA	111.665	330.377

4. Algemene waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag.

5. Toelichting op de balans

Overige vorderingen	41.161
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	41.161

De vordering heeft betrekking op de gemeente Slochteren en is opgebouwd uit de nog te betalen kosten en bijdrage 2016.

Liquide middelen	70.504
<i>Banksaldi</i>	70.504

De liquide middelen betreft het banksaldo van de GR Meerstad per 31-12-2016.

Eigen vermogen	84.268
-----------------------	---------------

Het eigen vermogen betreft het resultaat welke in 2016 is gerealiseerd.

Overlopende passiva	27.398
<i>Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume</i>	27.398

De overige schulden zijn de aangegane verplichtingen over 2016 die in 2017 zijn/worden betaald. Het gaat hierbij om facturen die betrekking hebben op het boekjaar 2016, maar na 1 januari 2017 zijn ontvangen. Bijvoorbeeld een nog te

ontvangen factuur voor de werkplekkosten en de vergoeding voor de inzet van de loco-secretaris. Daarnaast is hier een bedrag opgenomen inzake de afwikkeling van het resultaat 2015 en de nog te ontvangen bijdragen.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Ultimo 2016 is geen sprake van aan natuurlijke of rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen dan wel niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan GR Meerstad voor toekomstige jaren is verbonden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen sprake van gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

**Gemeenschappelijke Regeling
Meerstad
Uitkomsten controle en overige
informatie 2016**

Rapportage aan het bestuur

Ernst & Young Accountants LLP
Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen, Netherlands
Postbus 997
9700 AZ Groningen, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 25 05
ey.com

Het bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
T.a.v. de heer C.C.W. van den Akker
Postbus 13
9620 AA SLOCHTEREN

Groningen, ... maart 2017

Kenmerk

Uitkomsten controle en overige informatie 2016

Geachte leden van het bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening 2016 van gemeenschappelijke regeling Meerstad (hierna: GR Meerstad). Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ uitkomsten jaarrekeningcontrole;
- ▶ kwaliteit beheersorganisatie;
- ▶ rechtmatigheidsbeheer.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening over 2016. Bij de uitvoering van onze controle ondervinden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van GR Meerstad.

De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van het bestuur te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele corporate governance.

Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J.M.A. Drost RA

CONCEPT D.D. 06-03-2017

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335594. In relatie tot Ernst & Young Accountants LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) vennoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te 6 More London Place, London, SE1 2DA, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage	4
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	6
Kwaliteit beheersorganisatie	11
Rechtmatigheidsbeheer	14

Bijlagen

- 1 Onafhankelijkheid en controleproces
- 2 Overzicht controleverschillen

Totaal aantal pagina's in dit rapport: 19

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid

Wij zijn voornemens om, na afronding van onze resterende werkzaamheden, een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2016. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2016 zijn ingericht in overeenstemming met het BBV en de in de programmarekening opgenomen balans en toelichting en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van GR Meerstad.

Goedkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid

Daarnaast zijn wij voornemens om, na afronding van onze resterende werkzaamheden, een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2016 met betrekking tot de rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2016 in overeenstemming zijn met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

Geen bevindingen ten aanzien van de WNT verantwoording

Wij hebben de in de WNT- Verantwoording van GR Meerstad gecontroleerd met inachtneming van het Controleprotocol WNT. Wij kunnen concluderen dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent GR Meerstad en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.

In de jaarrekening 2016 resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen

In de jaarrekening 2016 van GR Meerstad resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen. Daarnaast hebben wij geen financiële rechtmatigheidsfouten geconstateerd. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het hoofdstuk "Controleverschillen" in de bijlage.

Belangrijke voorwaarde: ongewijzigde vaststelling

Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat het bestuur de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

**Uitkomsten
jaarrekeningcontrole**

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2016

Voordelig resultaat van € 84.268 nader besproken

Het saldo van baten en lasten (na bestemming) over het jaar 2016 bedraagt € 84.268 voordelig ten opzichte van een begroot sluitend saldo van € nihil.

Het resultaat over 2016 ten opzichte van de begroting 2016 kan als volgt worden weergegeven:

	Begroting 2016	Realisatie 2016	Afwijking
Totale lasten	195.000	110.732	84.268
Totale baten	195.000	195.000	-
Totaal saldo van baten en lasten	0	84.268	(84.268)
Mutaties in reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	0	84.268	(84.268)

De voordelige afwijking van de lasten ten opzichte van de begroting van € 84.268 wordt met name veroorzaakt doordat:

- ▶ In afwachting van de besluitvorming omtrent de herstructurering van GR Meerstad naar een bedrijfsvoeringsorganisatie, in de begroting rekening is gehouden met een aantal vergaderingen van het Algemeen Bestuur, terwijl deze niet hebben plaatsgevonden en minder vergaderingen van het bestuur hebben plaatsgevonden (totaal voordeel € 15.000).
- ▶ Als gevolg van het lagere aantal vergaderingen (geen vergaderingen Algemeen Bestuur en minder vergaderingen van het bestuur dan voorzien) minder kosten zijn gemaakt voor bestuursondersteuning, waaronder inzet van de ambtelijk coördinator (totaal voordeel € 29.000).
- ▶ In 2016 geen onvoorziene kosten zijn gemaakt, terwijl hier in de begroting 2016 wel rekening mee was gehouden (totaal voordeel € 5.000).
- ▶ Als gevolg van het opzeggen van contracten en het niet meer uitvoeren van opdrachten (als gevolg van het besluit GR Meerstad in 2017 te beëindigen) minder kosten zijn gemaakt (totaal voordeel € 28.000)

Uw begrotingsbeheer

Ten opzichte van het begrotingstotaal over 2016 bedraagt de voordelige afwijking van het resultaat 43% (2014: 45%). GR Meerstad zal naar verwachting in 2017 worden beëindigd. Als gevolg van dit besluit is voor het jaar 2017 geen begroting meer opgesteld door de GR Meerstad.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2016 is gevoerd. Ten aanzien van deze paragraaf constateren wij het volgende.

Ultimo 2016 bedraagt het eigen vermogen van GR Meerstad (exclusief het gerealiseerd resultaat over 2016) € nihil. Het gerealiseerd resultaat over 2016 bedraagt € 84.268. Conform het bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening 2016 zal het positieve gerealiseerde resultaat over 2016 naar rato van de betaalde bijdrage over 2016 worden terugbetaald aan de gemeenten Slochteren en Groningen. Dit betekent dat de beschikbare weerstandscapaciteit van GR Meerstad feitelijk € nihil bedraagt.

Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing blijkt dat geen sprake is van financiële risico's ten aanzien van GR Meerstad. Dit betekent dat de benodigde weerstandscapaciteit eveneens € nihil is.

Omdat op grond van de gemeenschappelijke regeling eventuele tekorten (c.q. verliezen) van GR Meerstad worden gedragen door de deelnemende gemeenten, is overigens geen sprake van twijfels omtrent de continuïteit van GR Meerstad. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat het bestuur van GR Meerstad voornemens is de gemeenschappelijke regeling in 2017 te beëindigen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de volgende pagina.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de gehanteerde grondslagen

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het bestuur gekozen waarderings-grondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Kwaliteit jaarverslag

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent GR Meerstad en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.

Beëindiging GR Meerstad 2017

De gemeente Groningen en Slochteren zijn voornemens om GR Meerstad in 2017 te beëindigen en de openstaande vorderingen en schulden simultaan af te wikkelen. Daarnaast dient het gerealiseerd resultaat 2016 met de deelnemende gemeenten worden afgerekend. Wij hebben vastgesteld dat in de jaarrekening 2016 van de GR Meerstad de schulden juist en volledig worden verantwoord aan de deelnemende gemeenten en de overige crediteuren. Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de voorgenomen beëindiging van de gemeenschappelijke regeling in 2017 geen gevolgen heeft voor de waardering van de verschillende balansposten in de jaarrekening 2016 van GR Meerstad.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Vereisten verplicht schatkistbankieren nageleefd over 2016

Met ingang van 15 december 2013 is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd voor provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen en opgenomen in de wet Financiering decentrale overheden (Fido). In de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden zijn de verplichtingen nader uitgewerkt.

Op grond van het verplicht schatkistbankieren dient GR Meerstad alle (tijdelijk) overtollige middelen aan te houden op een rekening-courant bij het ministerie van Financiën. Wij hebben vastgesteld dat GR Meerstad over 2016 de vereisten omtrent het verplicht schatkistbankieren heeft nageleefd en dat de toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

In het kader van de jaarrekening 2016 heeft u een analyse uitgevoerd van de

**Kwaliteit
beheersorganisatie**

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2016 van GR Meerstad hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw gemeenschappelijke regeling, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven. Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing

Wij hebben geen significante bevindingen ten aanzien van de interne beheersing (waaronder de processen inkoop- en factuurverwerking alsmede betalingsverkeer, welke beiden zijn ondergebracht bij de gemeente Slochteren) van GR Meerstad geconstateerd.

Automatisering

In het kader van de controle van de jaarrekening brengt de accountant ook verslag uit omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Frauderisico's

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat (Standaard 240, De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten). Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het bestuur en het ambtelijk management. Het is van belang dat het bestuur en het ambtelijk management sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren het bestuur en het ambtelijk management over fraude en illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. In 2016 is hiervan geen sprake geweest.

Rechtmatigheidsbeheer

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2016 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2016 van GR Meerstad. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ het rechtmatigheidsbeheer;
- ▶ de naleving van het voorwaarden criterium;
- ▶ de begrotingsrechtmatigheid;
- ▶ het misbruik-en-oneigenlijk-gebruik criterium;
- ▶ de niet-financiële beheershandelingen.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het bestuur is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

In de jaarrekening 2016 is geen sprake van begrotingsoverschrijdingen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeenschappelijke regeling heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf *Weerstandsvermogen en risicobeheersing* van het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de gemeenschappelijke regeling betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Bijlagen

Onafhankelijkheid en controleproces

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO, die we hieronder hebben opgenomen betreffen:

- ▶ langdurige betrokkenheid
- ▶ samenloop van dienstverlening
- ▶ geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2014 en kantoorrotatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 wordt een gewijzigde ViO van kracht vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Impact ViO op relatie GR Meerstad en EY

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn.

Daarna zullen zij intern roteren. Per 17 juni 2016 moet de externe accountant roteren na een periode van vijf jaar waarbij verder een afkoelingstermijn van drie jaar geldt. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ drs. J.M.A. (John) Drost RA; betrokken sinds de controle van de jaarrekening 2014;
- ▶ L.M. (Leon) de Vries MSc EMA RA; betrokken sinds de controle van de jaarrekening 2015.

Dit betekent dat geen van onze teamleden in de komende drie jaar de geldende termijn van vijf (voor de externe accountant)/zeven jaar (voor (senior) managers) zal overschrijden en op grond hiervan in de komende drie jaar dus geen rotatie hoeft plaats te vinden. Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen. Intern beschikken wij over interne overdrachtsprocedures, zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurance-diensten. Voor niet-OOB's (zoals GR Meerstad) is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance-dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assurance-dienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is; of
- ▶ een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assurance-team twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Wij hebben in 2016 geen non-assurance-diensten voor GR Meerstad verricht die niet voldoen aan bovenstaande criteria.

Onafhankelijkheid en controleproces

Verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheid van de accountant

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2016 van GR Meerstad gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door het bestuur vastgestelde controleprotocol.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en het naleven van wet- en regelgeving (hierna onregelmatigheden) berust bij het bestuur. Het is van belang dat het bestuur sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude en onregelmatigheden, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude en onregelmatigheden kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude en onregelmatigheden te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat. Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een

onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 en 250 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het hoofdstuk "Kwaliteit beheersorganisatie", onderdeel "Frauderisico's" van dit verslag.

Onafhankelijkheid en controleproces

Controleaanpak en -uitvoering

Controleaanpak en -uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Wij rapporteren u over onze werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van onze aandachtspunten in dit accountantsverslag.

Verbonden partijen

Wij hebben vastgesteld dat de transacties en balansposities met verbonden partijen (zijnde de gemeenten Slochteren en Groningen) in de jaarrekening toereikend zijn toegelicht. Wij hebben geen indicaties voor significante transacties met verbonden partijen die niet zijn geautoriseerd en die een indicatie voor fraude kunnen zijn geconstateerd. Wij hebben geen verdere bevindingen ten aanzien van (transacties met) verbonden partijen geconstateerd.

Significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle

Er zijn geen significant uitdaging/moeilijkheden geweest tijdens de controle.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants

Voor de controle van de jaarrekening 2016 van GR Meerstad hebben wij geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van de interne accountantsdienst en/of andere accountants.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het bestuur.

Op grond van de jaarrekening 2016 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 1.107 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 3.321 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Overzicht controleverschillen

Controleverschillen

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die GR Meerstad heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen materiële verschillen geconstateerd. Daarnaast is geen sprake van ongecorrigeerde controleverschillen in de jaarrekening 2016.

2017
11/11/2017